

Sygn. akt: III U 218/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Załęska-Bartkowiak
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Emilia Kowalczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 września 2015 r. w O.

sprawy z odwołania M. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o przywrócenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania M. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 05.03.2015r. **znak** (...)

orzeka:

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje M. D. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 01.02.2015r. do dnia 31.01.2017r.;
- stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 05.03.2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił M. D. przywrócenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

M. D. wniosła odwołanie od powyższej decyzji, żądając jej zmiany i przyznania jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. wniósł o oddalenie odwołania z uwagi na to, że Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 20.02.2015r. ustaliła, że odwołująca się nie jest niezdolna do pracy.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 09.04.2014r. wydanym przez Sąd Okręgowy w Ostrołęce w sprawie sygn. akt III 502/13 została przyznana M. D. renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 31.01.2013r. do dnia 30.01.2015r.

W dniu 05.01.2015r. ubezpieczona złożyła wniosek o ustalenie uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy na kolejny okres. Orzeczeniem z dnia 03.02.2015r. lekarz orzecznik ZUS ustalił, że M. D. nie jest niezdolna do pracy. Na skutek sprzeciwu wniesionego przez M. D. jej stan zdrowia był analizowany przez Komisję Lekarską ZUS, która w orzeczeniu z dnia 20.02.2015r. zajęła analogiczne stanowisko.

Wobec powyższego zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił przyznania M. D. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd zważył, co następuje:

Ponieważ M. D. była uprawniona do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w okresie od dnia 31.01.2013r. do dnia 30.01.2015r., zatem podstawą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie jest art.61 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015r., poz.748 ze zm.).

Zgodnie z tym przepisem – prawo do renty, które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy, podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy.

Definicję osoby niezdolnej do pracy podaje natomiast art.12 ust. 1-3 tejże ustawy, który stanowi, że jest nią osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu (ust. 1), przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy (ust. 2), zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (ust. 3).

W świetle powyższych przepisów skuteczność odwołania M. D. zależna była jedynie od wykazania przez nią niezdolności do pracy.

Na tę okoliczność Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy z zakresu neurologii, laryngologii i medycyny pracy. Po przeprowadzeniu wywiadu z M. D., jej zbadaniu oraz po analizie dokumentacji medycznej biegli rozpoznali u niej: obustronny głęboki niedosłuch zmysłowo-nerwowy. Stwierdzili, że odwołująca jest użytkownikiem systemu implantu ślimakowego do ucha prawego. Ma aparat słuchowy do ucha lewego i wadę wymowy.

Biegli ocenili, że występujące u odwołującej się schorzenia narządu słuchu i stopień ich nasilenia powodują utratę w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami i czynią odwołującą nadal osobą częściowo niezdolną do pracy na okres od dnia 01.02.2015r. do dnia 31.01.2017r. (k.13-17).

W uzasadnieniu tej opinii biegli wskazali, że aktualnie odwołująca porozumiewa się przy pomocy aparatu słuchowego na ucho lewe. Natomiast ucho prawe jest implantowane, przy czym obecnie nie korzysta z tego implantu z powodu braku procesora. Jedynie zatem aparat słuchowy na lewe ucho umożliwia jej słyszenie. Bez aparatu słuchowego i procesora mowy nie jest w stanie porozumiewać się z otoczeniem. Ma słuch poniżej wydolności socjalnej. Zdaniem biegłych obustronny

niedosłuch powoduje, że odwołująca jest zdolna tylko do wykonywania pracy w warunkach pracy chronionej dostosowanych do jej warunków psychofizycznych i charakteru naruszenia sprawności organizmu. Ponadto biegli podkreślili, że od dnia zakończenia okresu rentowego nie nastąpiła poprawa słuchu.

Do tak brzmiącej opinii zastrzeżenia wniósł organ rentowy. Podniósł, że z opinii wynika, iż M. D. ma niedosłuch zmysłowo-nerwowy od dzieciństwa. Zatem wniosła schorzenie do ubezpieczenia, a aktualnie nie doszło istotnego pogorszenia stanu narządu słuchu. Organ rentowy podniósł także, że odwołująca jest w trakcie studiów magisterskich o kierunku zarządzanie. Używa aparatu słuchowego od 2 roku życia, a po wszczęciu implantu ślimakowego w

2008r. ma słuch wydolny społecznie, a przeciwwskazania dotyczą jedynie pracy na wysokości, przy maszynach w ruchu i w hałasie. W konkluzji ZUS wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego zespołu biegłych.

Sąd oddalił ten wniosek dowodowy na mocy art.217§3 kpc, uznając, że sporne okoliczności zostały już w sprawie dostatecznie wyjaśnione.

W pierwszej kolejności przypomnieć należy, że podstawą rozstrzygnięcia w tej sprawie jest art.61 w/w ustawy. Oznacza to zatem, że Sąd analizuje jedynie czy od ustania niezdolności do pracy odwołująca ponownie stała się osobą niezdolną do pracy w ciągu 18 miesięcy. Sąd nie analizuje zatem uprawnień M. D. do renty w kontekście art.57 ust.1 w/w ustawy. W konsekwencji – nie analizuje warunku z art.57 ust.1 pkt 3 ustawy, czyli nie bada czy niezdolność do pracy powstała w okresie ubezpieczenia lub w ciągu 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia. Ta kwestia była przedmiotem analizy Sądu w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w Ostrołęce w sprawie IIIU 502/13. Wówczas M. D. pierwszy raz ubiegała się o prawo do renty i wyrokiem z dnia 09.04.2014r. prawo to zostało jej przyznane na okres od dnia 31.01.2013r. do dnia 30.01.2015r. Zatem w sprawie tej Sąd uznał, że M. D. spełnia przesłanki z art.57 w/w ustawy. Podstawą przyznania prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w sprawie IIIU 502/13 było także jedynie schorzenie narządu słuchu odwołującej. Ze sporządzonej w tej sprawie opinii także wynikało, że od 1 roku życia odwołująca ma problemy słuchowe. Pomimo tego organ rentowy nie podniósł tej okoliczności ani w toku sprawy, ani nie wywiódł apelacji od wyroku. Dla przedmiotowej sprawy ma to takie znaczenie, że Sąd na mocy art.365§1 kpc aktualnie jest związany treścią wyroku, który zapadł w sprawie IIIU 502/13. Wobec powyższego jest związany ustaleniem, że M. D. spełniała wymogi z art.57 ust.1 w/w ustawy. Dlatego w przedmiotowej sprawie Sąd analizuje jedynie, czy po dniu 30.01.2015r. stała się ponownie osobą niezdolną do pracy.

Sąd, oceniając czy M. D. stała się ponownie osobą niezdolną do pracy, miał na uwadze, że opinia biegłych została sporządzona na podstawie pełnej dokumentacji dotyczącej stanu zdrowia odwołującej oraz na podstawie wywiadu z nią. Z opinii tej jednoznacznie wynika, że schorzenie narządu słuchu nadal powoduje u odwołującej częściową niezdolność do pracy. Odwołująca miała przyznane prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy z powodu tego schorzenia na okres od dnia 31.01.2013r. do dnia 30.01.2015r. Z opinii jednoznacznie wynika, że jej stan zdrowia aktualnie nie uległ poprawie.

W oparciu o opinię, Sąd uznał, że M. D. jest nadal osobą częściowo niezdolną do pracy. Z akt rentowych wynika, iż M. D. ukończyła LO i technikum farmaceutyczne a w przeszłości pracowała w (...) Sp. z o.o. w Ł. jako magazynier, w Zakładzie Pracy (...) w O. jako referent i operator, obsługując komputer, w Stowarzyszeniu Niepełnosprawni dla (...) E.” w W. jako sprzedawca-kasjer a obecnie pracuje jako pracownik ochrony fizycznej. Przez cały czas pracuje w warunkach pracy chronionej. Ma to zdaniem Sądu duże znaczenie, albowiem często pracodawcy są zainteresowani zatrudnianiem osób niepełnosprawnych z uwagi na wiążące się z tym korzyści finansowe. Oznacza to, że gdyby M. D. nie była osobą niepełnosprawną – to nie można poczynić założenia, że pracodawcy zatrudniliby właśnie ją, w sytuacji gdy jej uszczerbek słuchu jest bardzo duży i ma problemy z porozumiewaniem się. Okoliczność, że aktualnie M. D. studiuje także nie ma znaczenia dla oceny jest niezdolności do pracy. Gdy ukończy studia – wówczas podwyższy swe kwalifikacje i jej zdolność do pracy będzie oceniana przez pryzmat zdobytego wykształcenia. Obecnie jednak przed ukończeniem studiów – jej kwalifikacje nie zmieniły się od czasu poprzedniego ubiegania się o rentę.

Dlatego w świetle w/w danych dotyczących kwalifikacji i rodzaju prac wykonywanych przez odwołującą, Sąd nie podzielił stanowiska ZUS o braku podstaw do uznania częściowej niezdolności do pracy odwołującej. Sam fakt ukończenia szkoły średniej nie świadczy o zachowaniu zdolności do pracy. M. D. zdobyła zawód farmaceuty, ale nigdy nie pracowała w tym zawodzie, bowiem w hurtowni farmaceutycznej pracowała jako magazynier, co jednoznacznie wynika ze świadectwa pracy. Prace podejmowane przez odwołującą w tej hurtowni były to prace poniżej posiadanych przez nią kwalifikacji a wykonywanie takiej pracy nie oznacza zachowania zdolności do pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17.11.2000r. II UKN 59/00 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.01.2004r. II UK 167/03). M. D. pracowała nadto w Zakładzie Pracy (...) w O. a zatrudnienie w zakładzie pracy chronionej nie oznacza zachowania zdolności do pracy, bowiem dotyczy zatrudnienia na stanowisku odpowiednio przystosowanym

do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8.12.2000r. II UKN 134/00, OSNP 2002/15/369).

Poza sporem jest fakt istnienia u odwołującej schorzenia narządu słuchu w postaci obustronnego głębokiego niedosłuchu zmysłowo – nerwowego. Schorzenie to – z uwagi na jego charakter, pozbawia M. D. możliwości normalnego i sprawnego kontaktu z otoczeniem, gdyż jedynie przy użyciu sprawnej aparatury słuchowej jest w stanie komunikować się z otoczeniem. Jednocześnie z badania przedmiotowego biegłych wynika, że odwołująca czyta z ust. Konieczność komunikacji z innymi osobami jako pracownik ochrony (zawód obecnie wykonywany) lub jako pracownik farmacji (zawód wyuczony) jest czynnikiem niezbędnym do prawidłowego wykonywania pracy. W tej sytuacji sama okoliczność faktycznego wykonywania przez odwołującą pracy jako pracownika ochrony nie czyni jej zdolną do pracy. Ponadto Sąd miał na uwadze, że M. D. ma orzeczony umiarkowany stopień niepełnosprawności na stałe (k.19 dokumentacji lekarskiej ZUS).

Zdaniem Sądu należało podzielić wywody i wnioski opinii biegłych lekarzy sądowych. Wnioski tych biegłych zostały sformułowane po przeprowadzeniu wywiadu, badaniu odwołującej się i analizie całości dokumentacji medycznej zgromadzonej w aktach rentowych. Biegli jednoznacznie wskazali, że występujące u M. D. schorzenia narządu słuchu nadal powoduje u niej częściową niezdolność do pracy do dnia 31.01.2017r.

Przy rozstrzygnięciu tej sprawy Sąd miał także na uwadze, że w wyroku z dnia 03.02.2010r. Sąd Najwyższy stwierdził, że Sąd musi zwrócić się do biegłego, jeśli dojdzie do przekonania, że okoliczność mająca istotne znaczenie dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy może zostać wyjaśniona tylko w wyniku wykorzystania wiedzy osób mających specjalne wiadomości. W takim przypadku dowód z opinii biegłego z uwagi na składnik wiadomości specjalnych jest dowodem tego rodzaju, że nie może być zastąpiony inną czynnością dowodową ani wnioskowaniem na podstawie innych ustalonych faktów (II PK 192/09, LEX nr 584735). Natomiast w wyroku z dnia 03.11.2009r. Sąd Najwyższy stwierdził, że Sąd nie może samodzielnie dokonać ustalenia dotyczącego stanu zdrowia i stopnia naruszenia sprawności organizmu pod kątem zachowania lub braku zdolności do pracy (I UK 138/09, LEX nr 570122).

Mając to na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał M. D. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 01.02.2015r. do dnia 31.01.2017r.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a w/w ustawy - Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującej prawo do renty, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego odnośnie do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie nie istniały podstawy do obciążenia odpowiedzialnością organu rentowego za nieprzyznanie odwołującej prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy już na etapie postępowania przed ZUS-em. Z uwagi bowiem na poziom skomplikowania sprawy, do jej rozstrzygnięcia niezbędna była opinia biegłych sądowych lekarzy.

Z tych względów orzeczono jak w pkt 2 wyroku.